

(א) כמידי ויאמר וכו' כ"ל. רש"י (ג) לקמן מו. א (י"ג) א"ר חמא בר חנינא. (ד) וימא לט. (ה) (לעיל ח. לד.) ו לעיל לד. לקמן לו. (ז) נתי דומא תבין כ"ל. רש"י (ח) גרסות יט: מגילה ג. טר מ: זכחם ק. (ט) בע"י (הולקן), (י) (י"ג) בעמרי הדין (דף מה:), (יא) (י"ג) מעל נפש.

תורה אור השלם

1. ותקח רצפה בת איה את השק ותתנה לה אל הצור מתחלת קציר עד נתך מים עליהם מן השמים ולא נתנה עוף השמים לנתח עליהם וימם ואת חית השדה ל'לה. שמואל ב כא י
2. ויאמר יי אל משה קח את כל ראשי העם והקע אותם לין נגד השמש וישב חרון אף יי מן השמים אל: במדבר כה ד איבה יהיה לזונה קרה באימה מלאתי משפט צדק לין בה ונתנה מרציהם: ישעיהו א כא 4. למדו היטב דרשו משפט אשרו חרון אף יי וחסם יתום ריבו אלמנה: ישעיהו יז 5. לאביו ולאמו לאחיו ולאחותו לא שמואל קלה במקום כי נוד אלקי על במדבר י ו

הגהות הב"ח

(א) גמ' בתעלי שבת' וליגמיה לדיניה בשבתא: (ב) רש"י ד"ה ולאחיו וכו' אין הכוונה מזהירי שלא ליטמא וכו' דלית טעמא אכל: (ג) תוס' ד"ה ויאמר דמסקין דהיינו וכו' כי דינא תרי זימני וכו' לאגלויה היא אכל: (ד) בא"ד קאלמ ה"ה דמקין. י"ב עין כ"ד"פ הפרה דף מ"ו וכתום' שם

מוסף רש"י

אבל במיתה אחת דבין. דעממא משום דלא אפשר לעיניו כמחייביו הוא (לקמן י"ח). וכוהבין דבריי המדבין המחיבין. פלוגי חייב ומן הטעם הוה פלוגי וזה ומן הטעם הוה (מעיל לד.) שניהם סובין דבני המזבח ושניהם סובין דבני המחיבנים, שאם טעם טעם האחד יוכיח כתבו על של פניו (לקמן י"ז). דלאחותו מה ת"ל. סיון רכחתי לנפשי ולאחתי כל שכן לאחותו (בחי' פ.). הרי שהיה הולך לשחוט את פסחו. הרי שהיה מת והוא כ"ג והולך לשחוט את פסחו או למול את בנו (שם) או: אם אלו ענין אלו מזה ענין לענין טיול עבודה ומילה מפני מת מזה (מגילה ג.) ולמול את בנו. דמילת וכו' מעממא מלמול פסחו (בחי' פ.).

אחד דיני ממונות פרק רביעי סנהדרין

ותקח רצפה בת איה וגו'. אלמא מגולין היו לפי שתלוין על העצים ואי משום לא תלין ובלתו וגו' (דברים כה) הא שנין לה צינמות (עט.) מוטב תיעקר אות אחת בתורה ויתקדש שם שמים צפרהסיא שיהו הכל רואין אותן ושואלין מה טיבן של אלו הללו בני מלכיהם הם ופסעו ידם צגרים גרויים: **חלק להם צפי דינים.**

והכי קאלמ קח כל ראשי העם והולךי' אותם לצתי דינים הרבה וידונו את עוזרי העצירה והקע אותם את המחויבין מפני שזמדו לצבל פעור ועוד עזרת כוכבים צסקילה וכל הנסקלין נתלין כדאמרין (בצרכע מיתות (דף סה:)). **שאיין.** צ"ד אחד דן שנים ביום אחד: **אלא צפסי מיתום.** הוא דלין דנין לפי שאין זו דומה לזו וצריך למלוט טעם לדבריהם כאן וכאן ואתי לאקלולי שמא לא לפסחו כלל האורך: **אלא צמיסה אחת.** ועצירה כוכבים דנין: **אלא.** כדמוכח קרא (במדבר כה) וישבו חרון אף וגו' כשהקציה רואה שכולם עסקים צדור ומקנאין לכבודו: **דק ילין צב.** רגילין היו מתמלה להלין את הדין כדי לזקו ועמה כשאין עושים כן הרי זו כמלמחין: **שמהם** אס דינו. שמשעה אותו ומלינו כדי להזיאו לאמיתו: **ואידך.** מיבעיא ליה להך דרשה דאמר צב"ק (דף מו: ע"ש) מנין שנוקקין לתובע תחלה כגון התובע את תצירו לדין שהלוה ואינו משלם וזה טוענו משכון היה לי צידך ונתקלקל או אדן נוקקין תחלה צ"ד לתביעת התובע עד שיהא ממונו צדו ואחר כך נוקקין לדין המשכון: **אשרו חרון אף יי החזיקו את הגזול ולא את הגזול: כל תעניס וכו'.** רגילין היו צילי תעניס לעשות דקדק והיו עיני העניים נשאות לכך ואם ילינו מנאלו עניים רעבים שנעטנו על כך: **וה"מ.** צמקוס שרגילין לחלק ריפתא ותמרי דבר המוכן לאכול: **אלא זווי ותיעי שערני.** לא נשענו העניים עליהם אותו היללה ולית לן זה עד למחר: **דלמא זווי טעמא.** היום לחובה וצבו למיעבד הלנת דין ונמלא גמרו בשבת ואי אפשר כדמפרש דלין מיתת צ"ד דוחה שבת: **לידיעני' בעמלי שבתא ונגמריה בחד בשבתא.** וכל זמן שכל נגמר הדין לא היו עיניו הדין דלך שעה מנפה להללה אבל כשנגמר כל היום מנפה למיתה

והיו עיניו הדין: **מינשי לכו טעמיהו.** שנשאו ותנו ודקדקו ציוס ראשון: **ליצא דאינשי אינשי.** ליצא דאינשי לא כתבי ואלע"ג שזכור לו ליסוד הטעם נשכח מלבו ישובו לטעמו ואין יכול ליישרו לתת טעם הגון כצראשונה: **ותפא קבורם מה מזהו כו'.** ר"ל לאו אמתי' צעיא מר' יוחנן אלא צעלמא וסדרוה מסדרי הגמ' כאן משום דקופה לשאלו ותפא מיתת צ"ד דוחה שבת: **ולאחותו מה פ"ל.** גבי מיר כתבי על נפש מת לא יצא וכתבי בתריה לאציו ולאמו לאחיו ולאחותו וכולוה יתירי נינהו דהא (מכל נפשות) משתמע ודרשינן להו כספרי (נשא ו) אציו מה תלמוד לומר הא לא צא אלא להזיאו מת מזהו שמותר ליטמא לו לאמו מה תלמוד לומר לגופיה לא אינטרין ולהתיר מת מזהו הא מאציו נפקא אלא להציא שאם היה זה מיר כהן דיש עליו שתי קדושות אין הכתוב מזהירו (א) ליטמא אלא לאמו ולאחר קרובים אבל מטמא למת מזהו לאחיו מה תלמוד לומר אסור ליטמא לקרובים אף על פי כן לאחיו הוא דלא יטמא אבל מטמא הוא למת מזהו ואם אינו ענין למיר גרידא ולא לכהן הדיוט מיר תניהו ענין למיר וכ"ג לאחותו מה תלמוד לומר הרי שהיה כ"ג וזויר והולך לשחוט את פסחו דליכא מנות טובא אפ"ה לאחותו הוא דאינו יטמא אבל מיטמא למת מזהו:

ושמע

לה.

אבל במיתה אחת דנין. והא דמני צמוסתא אין דנין שנים ציוס אחד אפי' נולף ונופסת צפרק נגמר הדין (לקמן דף מו.) מוקמי לה צבת כהן וצועלה דהיא צשריפה וצועלה צמק: **אשרו חמוין ולא חמוין.** פ"ה לכדדרישין צפרק שור שנגח את

הפרה (צ"ק דף מו: ו) (שם) מניין שנוקקין לתובע תחלה כגון שמועב את תצירו שהלוה מנה ואינו משלם וזה משיבו משכון היה לי צידך ונתקלקל או אדן נוקקין לתובע תחלה עד שיהא ממונו צדו ואח"כ נוקקין לדין משכון ולי'ל שיש שטר למלוה דלא מהימנ ליה צמיגו דאי צעי אמר פרעמך דא"ל לפורעו צעדים ואלע"ג דאטרותי צ"ד תרי זימנין לא מטרחינן כדאמר צב' המקבל (צ"ד מ"ד קי.) צהורא שטררא דהוה כתיב ציה שנין סתמא ומלוה אמר ג' ולוה אמר צ' ומסקין (א) והיכא דקדים מלוה ואכל פירי דג' שנין לא מפיקין מיניה משום דאטרותי צי דינא שמי זימני לא מטרחינן התם היינו טעמא כדמסקין מילתא דעציד לאיגלויה אבל הכא משום דברים צעלמא דקאמר לוה לאשחמטוי לא צפקין מלהזיאו מידו מיהו תימה היכי דמי אס יש לו עדים מוזמנין ללוה או שטוען דצמוך ל' יוס יצא עדים ממתין ליה דאפי' שאל זמן לפרעו יחבינן ליה זמן ל' יוס ואי טוען שיציא עדים לאחר ל' יוס צלא קרא נמי לא ציימין ליה והיכא דזיילי ניכסי קאמר התם דנוקקין (י) לנתבע תחלה ואמאי וכי ימתינו לאחר שנה או שנתים ולי'ל ולדחוק דלמר פלוני ופלוגי היה שם ויודע צכותו ויודע דכפי הוא וריצ"א פירש דנוקקין לתובע תחלה פירוש היינו לקבל עדיו תחלה וגי'מ אס ימותו עדיו של נתבע או ילכו למדינת הים ותימא דלא גרע מהיכא דזיילי ניכסי וגי'מ שזה תובע שחבל צו והנתבע אומר שיציא עדים היום או למחר משאר תביעות שיש לו בענין דנוקקין לתובע תחלה דקי"ל צעלמא החובל (צ"ק דף מו: ב.) דלין נותנין זמן לחצלות: **ליגמריה דייניה בשבתא.** אלע"ג דמן צב' משילין (פינה דף לו.) אלו הן משום שצות לא דנין היינו דוקא דיני ממונות גזירה שמא יכתבו אכל דיני נפשות אין לאסור מטעם זה שצב כתבו מאתמול דברי המזכיר וצברי המחייבין:

ושמע

רבינו הגנאל

והוקע אותם לה' נגד השמש. ומניין להוקעה שהיא תלייה שנאמר והוקענום לה' בנבעת שאלו בחי' ה'. אם העם חטאו ראשית מה חטאו אמר רב אמר לו הקב"ה למה חלק ליתן בחי' דינים להם טעמא לפי שאין דנין שנים ביום אחד. איני והאמר רב חסדא לא שנו אלא בשתי מיתות אבל במיתה אחת דנין אלא להשיב חרון אף: דיני נפשות גומרין בו ביום לצות וביום שלאחריו חובה כו'. מנא לן א"ר חנינא דאמר קרא מלאתי משפט צדק לין בה ונתנה מרציהם. כלומר כיון שאין צדקה לעניים ומלינה ומצפין להן כדי שיאכלו אותן בערב ואין מבינין להן מאי שיאכלו וכיון שלא נתן להן זה נמצאו מהים היללה כולו ברעב. אבל זווי או חייט ושערי לית לן בה: **לפיכך אין דנין לא בערב שבת ולא בערב יום טוב מאי טעמא לפי שאין הריגת ב"ד דוחה לא שבת ולא י"ש פשוטה היא. ואי אמרת לדיניה במעלי שבתא וליגמרו לדיניה בשבא. מינישו לטעמיהו. ואע"ג דכתובין הוו דברי כל אחד ואחד נהו דכתבי טעמא דמפקין במימיהו טעמא דבליבא מינישו הלכך לא אפשר ואקשינן ותהא קבורת מת מצוה דוחה שבת מק"י. ומה עבודה שרוחה שבת שנאמר וביום השבת שני כבישים וגו' קבורת מת מצוה דוחה העבודה שבת שנאמר וביום השבת שני כבישים וגו' קבורת מת מצוה דוחה העבודה דתניא מלאחותו שבוירי. דתניא ולאחותו מה תלמוד לומר מופנה הוא דלא הוה צריך ליה. ומה אם לאביו**

ושמע

צשריפה ניחא אפילו למ"ד מקלקל צהצברה פטור דיש צה חילול צבת משום פתילה דאמר (צימות דף ו.) מה לי צישול פתילה מה לי צישול סממנים וצשאר חייבי מיתות נמי אפי' למ"ד (כמונות ה:) דמקלקל צמזורה פטור הכא חשיב תיקון דיש לו כפרה: **לאביו ולאמו.** לאמו דרשי' לכהן וזויר ואלע"ג דזויר חמור דלין מיטמא לקרובים וכהן הדיוט מיטמא לקרובים מ"מ ס"ד דמיתסר טפי משום כהן הדיוט כיון דליכא תרמי ועוד כהן הדיוט עדיף שזה קדושתו לעולם וזה אין קדושתו לעולם כדאמרין צמיר צב' כהן גדול (דף מו: ב.) **הר"י** שהיה הולך לשחוט את פסחו. פ"ה הרי שהיה כהן גדול וזויר והולך לשחוט את פסחו וקשה דפרין מיניה צב' טבול יוס (זכחם דף ק.) אעובדא דיוסף הכהן שמתה אשמו בע"פ ויטמאוהו ומאי קושיא שאני הכא דליכא מנות טובא ע"כ נראה לפרש דצהולך לשחוט הפסח לצד איירי או למול את צנו ואינו לא כהן גדול ולא זויר וכן משמע מדלא קמי דתני שהיה כ"ג וזויר והולך לשחוט את פסחו כדמתי באחרוני והא דתני שמהת לא יטמא משום דלא אחי עשה דטומאת קרובים ודחה עשה דפסח או דמילה שיש צו כרת ועוד יש ליישב פי' הקונט' דאי משום הולך לשחוט את פסחו לחודה לא נמנע מלנטמא כי הוי נמי צבדי אחריני אין צכך כלום דלא דמי לכהן הדיוט כדפרישית לעיל דקדושתן קדושת עולם:

שבת

**עין משפט
גד מצוה**

כב א ב מ"י פרק י"ד מהלכות סנהדרין הלכה י' **כג ג מ"י** שם פ"ה הלכה ב' **כד ד מ"י** שם פרק ב' הלכה ז' סמג עשין לו עוש"ע מ"מ ס' סוף פ' **כה ה ו מ"י** פ"ט מהל' ממנות עניים הל"ד טור ושו"ע י"ד ס' סוף פ' **כו ז מ"י** פ"ה מהל' סנהדרין הלכה ב' **כז ח מ"י** שם ופכ"ד מהלכות שבת הל' **כח ט מ"י** פ"ד מהלכות שבת מקדש הל' ט י'

רבינו הגנאל

והוקע אותם לה' נגד השמש. ומניין להוקעה שהיא תלייה שנאמר והוקענום לה' בנבעת שאלו בחי' ה'. אם העם חטאו ראשית מה חטאו אמר רב אמר לו הקב"ה למה חלק ליתן בחי' דינים להם טעמא לפי שאין דנין שנים ביום אחד. איני והאמר רב חסדא לא שנו אלא בשתי מיתות אבל במיתה אחת דנין אלא להשיב חרון אף: דיני נפשות גומרין בו ביום לצות וביום שלאחריו חובה כו'. מנא לן א"ר חנינא דאמר קרא מלאתי משפט צדק לין בה ונתנה מרציהם. כלומר כיון שאין צדקה לעניים ומלינה ומצפין להן כדי שיאכלו אותן בערב ואין מבינין להן מאי שיאכלו וכיון שלא נתן להן זה נמצאו מהים היללה כולו ברעב. אבל זווי או חייט ושערי לית לן בה: **לפיכך אין דנין לא בערב שבת ולא בערב יום טוב מאי טעמא לפי שאין הריגת ב"ד דוחה לא שבת ולא י"ש פשוטה היא. ואי אמרת לדיניה במעלי שבתא וליגמרו לדיניה בשבא. מינישו לטעמיהו. ואע"ג דכתובין הוו דברי כל אחד ואחד נהו דכתבי טעמא דמפקין במימיהו טעמא דבליבא מינישו הלכך לא אפשר ואקשינן ותהא קבורת מת מצוה דוחה העבודה שבת שנאמר וביום השבת שני כבישים וגו' קבורת מת מצוה דוחה העבודה שבת שנאמר וביום השבת שני כבישים וגו' קבורת מת מצוה דוחה העבודה דתניא מלאחותו שבוירי. דתניא ולאחותו מה תלמוד לומר מופנה הוא דלא הוה צריך ליה. ומה אם לאביו**

עין משפט גד מצודה

כמא א מיי פ"ג מהלכות
אכל הלכה ח טור
ש"ע יו"ד סימן שעד סע"ק
:ב

תורה אור השלם

1. ובי יוד איש על רעהו
לקרו' בערמיה מעם
מוצוהי תקחוני למות:
שמות כא יד
2. לא תבערו אש בכל
משבתים ביום השבת:
שמות לה ג
3. ובי יקרה באיש חטא
משפט מות ודומקת
וקלתי' אותו על עץ:
דברים כא כב
4. ושמרתם את השבת
כי קדש הוא לכם
מחללי'ה מות יומת פי' כל
העשה בה מלאכה
ובכרתה תקפס הרוח
מקרב עמיה:
5. וקוי אלה לכם לחקות
משפט לדרתיכם בכל
מושבותיכם:
במדבר לה כט

מוסף רש"י

אמרת לא יטמא. אי
משום זוי אי משום כ"ג אי
משום פסח, וכ"ש הכא
דלימנא לטולא (ובחיים ק.)
אז: כשם שאין מיר מנטל
מיומו ליטמא לקדושי, כך
הוא אז לא יעטל מפסחו
(תורה ג.) ללא יצאת.
שהיה בכלל לא תעשה כל
מלאכה, חור והיחיה מכלל
ופרט זה לא לעצמה, לומר
לך שאינה צריכה צ"ד
כשאר מלאכות אלא בלא זה
לבו (פסחים ה.) וכע"ז
יבמות ו: וקדמו (טב.) שאין
זה כרת וסקילה כשאר
מלאכות אלא מה שאמרו בה
(שבת ו.) לחלק יצאת.
שלא תאמר אינו חייב סקילה
עד שחלל שבת ככל
מלאכות, לכן יצא העברה
מן הכלל לחלק. ומ העברה
מיוחדת שהיא אלא מלאכה
וחייב עליה כרת וסקילה
בפני עצמה, אף כל שהיא
אז מלאכה (יבמות ו.) אז:
שלא תאמר העשה ארבעה
אז תעשה אבות מלאכות
בשוגג אינו חייב אלא אחת,
דהא דל לא איכא בטולא
ומד כרת. לפיכך פרט בה
בפני עצמה להקיש אליה,
מה היא מיוחדת וחיבינן
עליה לעצמה כי (פסחים
ה.) אף כל שהיא אלא מלאכה
אם עשאן בעולם אחד חייב
על כל אחת ואחת, דכל דבר
שהיה בכלל ויאל מן הכלל
ללמד לא ללמד על עצמו יאל
אלא ללמד על הכלל כונו יאל
(קדמו טב.) מושבות מזה
ת"ל. מושבותיכם בכל
מקום שאתם יושבים אפי' כונו
למנוע לארץ (יבמות ו.)
חובת הגוף היא. ואינה
תלויה בקרקע כוללם
ועלה ומרומות ומעשרות
(שם.)

לה:

שבת שנדחת מפני העבודה. הקשה הר"ר יעקב לאורליינ"ש
וינמא דזי מה עבודה לא מנחיה אלא בשב ואל תעשה
אף שבת לא תדחה אלא בשב ואל תעשה ולמאן דלית ליה דזי [ב"ק דף
כה ושם] היכא דמפריך קל וחומר ניחא וי"ל מ"מ איכא ק"ו דהשתא
ומה עבודה שהיא קלה דוחה שבת
קבורת מת מנחה לא כ"ש דלכל הפחות
לא גרע מעבודה והא דאמר בסוף
פרק כ"ד הרגל (שם) ומה במקום
שהקל על השן ועל הרגל צרי"ר שהוא
פטור הממיר עליהם צרשות הניזק
לשלא נזק שלם מקום שהממיר על
הקרן צרי"ר שהוא חייב אינו דין
שנממיר עליו צרשות הניזק לשלא
נזק שלם ואמרינן דזי מה צרי"ר חיי
נזק אף צרשות הניזק חיי נזק ואמאי
לא אמרינן ומה שן ורגל הקל משלם
בצד הניזק נזק שלם קרן חמור לא
כ"ש וי"ל דשאי הכא כיון דגוף
העבודה נדחית מפני מת מנחה אין
לנו לומר שתהא חמורה הימנו צדום
מקום: **רציחה** תוכיח. וא"ת
וליעבד ק"ו מנילה ולא מני פריך
מצינה וי"ל מ"מ הוה מני למימר
רציחה תוכיח כי היכי דרציחה לא
דחיא שבת אף על פי שדוחה את
העבודה דדחיא שבת ה"ג קבורת
מת מנחה לא תדחה שבת אף על פי
שראינו את המנילה דדחי שבת:
שנאמר מעם מובח. ואפי' אין
שם כהן ראוי לעבוד
את העבודה נידחית וא"ת דמה
שרציחה דוחה את העבודה לאו משום
דרציחה דוחה את העבודה אלא
משום דגברא לא חזי כדאמרינן (ב
בבבב דף נב:) כהן שהרג את הנפש
לא יאל כפיו שנאמר (ישעיה ה) ידיכם
דמים מלאו וכ"ש עבודה וי"ל דעל
כרחיק חזי דהא לא מיחיל לעבודה
ונשיאות כפיס חומרא בעלמא הוא
ועוד י"ל דשאי נשיאות כפיס לפי
שהרג צדיק ואין קטיגור נעשה
סניגור כדכתיב בזהוא קרא וצפרישכס
כפיסם אעלים עיני וגו':
מושבות מה ת"ל. והא דדרשני
בספ"ק דשבת (ד' ט.)
בכל מושבותיכם אי אתה מצעיר אבל
אתה מצעיר בצמדות בית המוקד
היינו משום דכתיב מושבותיכם ולא
כתב מושבות וכי תימא כוליה להכי
הוא דאתא א"כ לכמוז בכל גבולכם
אלא מדכתיב לשון מושבות דרשינן
צ"ד וא"ת כוליה לצ"ד ולהי"א דשבת
הוא דאתא ומנא ליה לרבי יוסי ללאו
ולרבי נתן לחלק וי"ל מדכתיב לא

תבערו ולא כתיב לא תעשו מלאכה בכל מושבותיכם דהוה דרשינן
צ"ד והי"א דשבת אבל אתה עושה מלאכה בצמדות בית המוקד (ט):
אמר אביי השתא דאמרת. וא"ת ולאצני נילף מת מנחה מק"ו
דריש לקיש כיון דליכא למימר רציחה תוכיח וי"ל היינו דקאמר
אביי היכי פשיטא לר' יוחנן למימר רציחה תוכיח שדוחה את העבודה
הא איכא למימר שאין דוחה מקל וחומר ואם כן הדרא קושין לדוכמתן
קשיא דר"ל: **אין** רציחה דוחה אותה. וא"ת וינמא דזי ומה רציחה אינה דוחה שבת בקום ועשה
אבל שב ואל תעשה דחיא שפיר ולמאן דלית ליה דזי היכא דמיפריך קל וחומר ניחא:

לא תהא רציחה. רבא נמי פשיטא ליה דלא מני למימר הכי דא"כ לא מיתוקם מעם מוצחי אלא קאמר לאצני אי בתר ק"ו אולת
לאקשווי לרבי יוחנן ומפקו ליה לקרא מקרבן ציבור א"כ גם בקרבן יחיד לא מיתוקם אלא ודאי לא אמרינן קל וחומר:

אחד דיני ממונות פרק רביעי סנהדרין

ושמע שמם לו מס. קרוצו: יכול יטמא ארמס לא יטמא. דהא
זיור הוא וכתיב (ויקרא כה) על (א) נפשות וגו' (י ואורך דברים הוא לשון
המשנה זו יכול אף מת מנחה כן ת"ל ולאחמותו דלא אינעריך אלא
להאי וללמד אע"פ שיש עליו קדושה הרבה ועסקי מנחה לאחמותו
הוא דהזיור הכמוז שלא ליטמא אבל

מיטמא למת מנחה: **רציחה תוכיח**
שדוחה אס העבודה. דכתיב מעם
מוצחי תקחנו למות שאס היה כהן
רוחא ורוחא לעבוד מציאין אותו לידון
צ"ד ובלבד שלא יורידוהו מעל
המוצח ממס אס כבר התחיל דכתיב
מעם מוצחי ולא מעל: **כבר פסקה.**
דלא דחיא שבת: **מה ס"ל.** קא ס"ד
דלדעברה קאמר מה ת"ל הא כתיב
(שמות ט) לא תעשה כל מלאכה:
ופרכינן מה ס"ל אי לר' יוסי ללאו כו'.
ללאו יאלת מכלל שאר המלאכות
לומר לך שאין זה כרת וסקילה אלא
לאו בעלמא: **לחלק יאלת.** מן הכלל
ללמד על הכלל כונו יאל שלא תאמר
עשאן לכל המלאכות בעולם אחת
אינו חייב אלא אחת לכך יאלת זו
להקיש אליה את כל הכלל ולומר לך
מה זו מיוחדת שהיא אלא מלאכה
וחייבין עליה בפני עצמה שהרי הזכיר
עליה לאו בפני עצמה אף כל שהיא
אז מלאכה חייבין עליה בפני עצמה:

מושבות קא קשיא ליה. לתנא ועלה
קאמר מה ת"ל. כל היכא דכתיב
מושבותיכם צל ללמד בכל מקום
שאתם יושבין ולהציא חו"ה לארץ:
חובת הגוף היא. חובה המוטלת על
האדם ואינה מוטלת על הקרקע כגון
מנחות שציעית ולא על פירות קרקע
כגון ערלה וכלאים ומעשרות
ותנן צפ"ק דקידושין (דף נב:) כל מנחה
שבת כדרכא דאמר כבר
פסקה תנא דבי ר'
ישמעאל דתניא לא תבערו
אש בכל מושבותיכם מה
תלמוד לומר מיכדי שבת
חובת הגוף היא וחובת
הקרקע נהגת בארץ ובחוצה
לארץ. מושבות דכתב
רחמנא הכא למה לי.
אלא כתיב הכא בכל
מושבותיכם ולהלן הוא
ואמר וזו אלה לכם לחקת
משפט לדורותיכם בכל
מושבותיכם. מה מושבות
האמור להלן מיתת ב"ד
אף מושבות האמור בשבת
מיתת ב"ד כגון שריפה.
ואמר רחמנא לא תבערו
אש מיכן שאין מיתת
ב"ד דוחה את השבת.
אמר אביי השתא דאמרת
אין רציחה דוחה שבת
לא תהא רציחה נמי
דוחה עבודה מק"ו וכו'
עד והכתיב מעם מוצחי
הווא בקרבן יחיד דלא
דחי שבת. אמר רבא
לא תהא רציחה דוחה

מיתות צ"ד: **ואמר רחמנא לא תבערו.** אפי' לשריפת מיתת צ"ד:
השסא דארמס. מלא תבערו ואין רציחה דוחה שבת על כרחיק מהשתא
אין רציחה דוחה עבודה מק"ו: **אמר רבא.** אי הו"א ק"ו אחת למידרש נמי
מו לא מיתוקם מעם מוצחי דאי בקרבן יחיד הא איכא למידרש נמי
ק"ו שנדחה מפני קרבן יחיד דקסבר נדרים ונדבות קריבים ציו"ט:

אין
שבת בקום ועשה אף עבודה לא תדחה בקום ועשה

אין רציחה דוחה אותה. וא"ת וינמא דזי ומה רציחה אינה דוחה שבת בקום ועשה

אבל שב ואל תעשה דחיא שפיר ולמאן דלית ליה דזי היכא דמיפריך קל וחומר ניחא:

לא תהא רציחה. רבא נמי פשיטא ליה דלא מני למימר הכי דא"כ לא מיתוקם מעם מוצחי אלא קאמר לאצני אי בתר ק"ו אולת
לאקשווי לרבי יוחנן ומפקו ליה לקרא מקרבן ציבור א"כ גם בקרבן יחיד לא מיתוקם אלא ודאי לא אמרינן קל וחומר:

אין רציחה דוחה אותה. וא"ת וינמא דזי ומה רציחה אינה דוחה שבת בקום ועשה

אבל שב ואל תעשה דחיא שפיר ולמאן דלית ליה דזי היכא דמיפריך קל וחומר ניחא:

לא תהא רציחה. רבא נמי פשיטא ליה דלא מני למימר הכי דא"כ לא מיתוקם מעם מוצחי אלא קאמר לאצני אי בתר ק"ו אולת
לאקשווי לרבי יוחנן ומפקו ליה לקרא מקרבן ציבור א"כ גם בקרבן יחיד לא מיתוקם אלא ודאי לא אמרינן קל וחומר:

אין רציחה דוחה אותה. וא"ת וינמא דזי ומה רציחה אינה דוחה שבת בקום ועשה

אבל שב ואל תעשה דחיא שפיר ולמאן דלית ליה דזי היכא דמיפריך קל וחומר ניחא:

לא תהא רציחה. רבא נמי פשיטא ליה דלא מני למימר הכי דא"כ לא מיתוקם מעם מוצחי אלא קאמר לאצני אי בתר ק"ו אולת
לאקשווי לרבי יוחנן ומפקו ליה לקרא מקרבן ציבור א"כ גם בקרבן יחיד לא מיתוקם אלא ודאי לא אמרינן קל וחומר:

אין רציחה דוחה אותה. וא"ת וינמא דזי ומה רציחה אינה דוחה שבת בקום ועשה

אבל שב ואל תעשה דחיא שפיר ולמאן דלית ליה דזי היכא דמיפריך קל וחומר ניחא:

לא תהא רציחה. רבא נמי פשיטא ליה דלא מני למימר הכי דא"כ לא מיתוקם מעם מוצחי אלא קאמר לאצני אי בתר ק"ו אולת
לאקשווי לרבי יוחנן ומפקו ליה לקרא מקרבן ציבור א"כ גם בקרבן יחיד לא מיתוקם אלא ודאי לא אמרינן קל וחומר:

אין רציחה דוחה אותה. וא"ת וינמא דזי ומה רציחה אינה דוחה שבת בקום ועשה

מסורת הש"ס

(א) וצ"מ [א: 1]. (ב) שבת ע.
צ"מ ו: לג: לקמן סב.
(ג) וצ"מ [א: 2]. (ד) ר"ל מ"ו,
(ד) ס"א ואלף, (ה) ונע"ע
מוס' שבת ע. ד"ה
העברה.

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה יוכל וכו'
וכתיב על כל נפשות:

רבינו הגנאל

ולאמו ולאחיו אינו
מיטמא לאחיותו לא כל
שכן שאינו מטמא לה.
למה בא לומר לך הרי
שהיה הולך [לשוחט] את
פסחו ולמול את בנו ושמע
שמת לו מת יכול יטמא
אחרת לא יטמא כשם
שאינו מיטמא הנזיר בימי
גורו [במין] שהוא מוזהר
בהן להיטמא כך לא
יטמא זה ההולך לשוחט
את פסחו ולמול את
בנו. שאם יטמא נמצא
נגרע מלשוחט פסח או
ממעכב למול בנו כיום
השמיני לפיכך יתעסק
במצוה ואל יטמא למתו
כמו הנזיר ששומר טהרתו
ואינו מיטמא לאחיותו.
יכול כשם שאינו מטמא
לאחיותו הוא דאינו מיטמא
[באבל מטמא] הוא למת
מצוה שבת שנדחת מפני
עבודה אינו דין שתהא
קבורת מת מצוה דוחה
אותה. ודחינן רציחה
הנכיה שדוחה עבודה
שנאמר מעם מוצחי תקחנו
למות ואין רציחה דוחה
שבת כדרכא דאמר כבר
פסקה תנא דבי ר'
ישמעאל דתניא לא תבערו
אש בכל מושבותיכם מה
תלמוד לומר מיכדי שבת
חובת הגוף היא וחובת
הקרקע נהגת בארץ ובחוצה
לארץ. מושבות דכתב
רחמנא הכא למה לי.
אלא כתיב הכא בכל
מושבותיכם ולהלן הוא
ואמר וזו אלה לכם לחקת
משפט לדורותיכם בכל
מושבותיכם. מה מושבות
האמור להלן מיתת ב"ד
אף מושבות האמור בשבת
מיתת ב"ד כגון שריפה.
ואמר רחמנא לא תבערו
אש מיכן שאין מיתת
ב"ד דוחה את השבת.
אמר אביי השתא דאמרת
אין רציחה דוחה שבת
לא תהא רציחה נמי
דוחה עבודה מק"ו וכו'
עד והכתיב מעם מוצחי
הווא בקרבן יחיד דלא
דחי שבת. אמר רבא
לא תהא רציחה דוחה

